

erccad

Driemaandelijke uitgave van de Werkgroep Limburgse Natuur- en Landschapsgidsen V.Z.W.

December 97

Verantwoordelijke uitgever: T. Dreesen Neeroeterenstraat 53 3680 Opoeteren
Kantoor afgifte: 3960 Bree

ERICa

25ste jaargang nr 4
Winternummer 1997
van de Werkgroep
Limburgse Natuurgidsen VZW
Lid van Natuurbeschermingsactie
Limburg (NAL)

Voorzitter: Florent Van Brabant
Meerkoetstraat 18
3530 Houthalen
Tel: 089/38 16 24

Secretaris: Jos Janssen
Dief Antenstraat 59
3500 Hasselt
Tel: 011/27 06 73

CVN-Limburg: Els Bijneus
Limnet-coördinator: Rik Libot
Groene Huis Bokrijk
tel: 011/23 27 66

Tijdschrift Erica

Samenstelling: Theo Dreesen
Neeroeterenstraat 53
3680 Opoeteren
Tel: 089/86 43 54

Ledenadministratie: Cécile Ulenaers
Steenweg op Linde 66
3990 Peer
Tel: 011/79 13 84

Abonnementen: 250 fr te storten op
235-0010248-75
v/d Limburgse Natuurgidsen

Verantwoordelijke uitgever:
Theo Dreesen

Vooraf dit ➡

Ik heb gemerkt dat ik deze column al eens vaker durf te gebruiken om een stukje chagrijn te ventileren, om een stukje ergernis van mij af te schrijven. Zolang niemand mij tegen spreekt...

Nieuwsfreak als ik ben, luister en kijk ik meermaals per dag naar nieuws in alle vormen, en erger ik mij dus ook even vaak. Geen reden ? Nou moei

Bijvoorbeeld, het doodgeboren Fenix-onding dat telkens zijn naam zegt, uit zijn eigen puin verrijst, kunstmatig in leven gehouden door een stelletje managers dat maar één doel voor ogen heeft: hoe krijgen wij en onze vrienden ons deel van die vette koek reconversiegeld die daar nog te ver-delen ligt. En de werkgelegenheid dan ? Dat wordt er alleen bijgehaald om de vakbonden mee voor de kar te spannen.

Bijvoorbeeld, onze goudgenoot milieuminister, die meezingt in het Fenixkoor. Een M-LIEUminister die onze open ruimten wil ruilen voor een Wijnegem in het kwadraat ? Ik moet trouwens diep nadenken om een positieve verwezenlijking van de huidige milieuminister te vinden.

Bijvoorbeeld, de klimaatconferentie te Kyoto, waar men nu een planning gaat maken die mijnenver achterloopt op wat men jaren geleden in Rio was overeengekomen.

Ergeren... "*Man kan sich den ganzen Tag ärgern, aber man ist dazu nicht verpflichtet*" zei Donaat Snijders, vele jaren geleden op de jaarvergadering. Gott sei dank.

Goed, we zijn bij het einde van het jaar, en ik denk dat het een goed jaar was voor ons, natuurgidsen. Er werden 4 cursussen opgestart om nieuwe gidsen op te leiden. Onze vormingsactiviteiten waren nog nooit zo uitgebreid. We zullen moeten zorgen dat we dit hoge tempo blijven aankunnen en dat we geen vormen van moeheid gaan vertonen. Laten we gewoon verder doen. In naam van de werkgroep aan allen een vredig en zalig Kerstfeest, en een vreugdevol en zegenrijk nieuwjaar.

Theo

Festvergadering der Limburgse Natuurgidsen

zaterdag 10 januari 1998
Parochiezaal Kessenich

10 u Statutaire Jaarvergadering

Jaaroverzicht
Kasverslag
Planning 1997

10.30 u Beheer van Natuurgebieden

12 u Broodmaaltijd

Men hoeft niets mee te brengen
Voor 90 fr zorgt onze gastvrouw voor alles:
brood, beleg, soep, koffie, thee,

14 u Wandeling

16 u Gezellig samenzijn bij Maaslandse koffietafel

Statutaire Jaarvergadering der Limburgse Natuurgidsen

Onze statutaire feestvergadering 1998 voor alle natuurgidsen gaat dit jaar door op zaterdag 10 januari in het uiterste noord-oostelijke puntje van onze provincie: Kessenich, een deelgemeente van Kinrooi. Traditioneel bestaat deze dag uit 4 delen. We beginnen in de voormiddag met het officiële deel: onze statutaire vergadering die we elk jaar als VZW verplicht zijn te houden. Hierin bekijken we terug op het voorbije jaar, ontvouwen de plannen voor het komende jaar en verstrekken financiële gegevens van onze VZW.

In het tweede deel komt een gastspreker aan het woord die ons het beheer in natuurgebieden uit de doeken doet. Na een hartige hap worden we door plaatselijke gidsen rondgeleid in het natuureservaat het Vijverbroek en tot slot verbroederen we rond een uitgebreide Maaslandse koffietafel.

De jaarvergadering biedt ons ook ieder jaar de gelegenheid om een stukje Limburg wat van naderbij te bekijken. Omdat het op gebied van natuurbeleving toch een rustiger periode is, vragen we aan de organisatoren van onze jaarlijkse bijeenkomst om informatie, niet alleen over de natuurgebieden van hun streek waar ze actief zijn, maar ook over de geschiedenis en de merkwaardigheden van hun gemeente, dorp of stad. Dit zijn zeker aspecten die ook voor natuurgidsen van belang zijn, en op gegisde wandelingen zeker aan bod moeten komen. Het landschap dat we vandaag bestuderen en vaak bewonderen, is niet allen het resultaat van miljoenen jaren geologische evolutie, maar ook van eeuwen menselijke geschiedenis. We stellen dus met veel plezier de gemeente Kinrooi, en voornamelijk deelgemeente Kessenich, aan u voor, met heel veel dank aan Charlotte Slaets voor de documentatie.

Rond de jaarvergadering

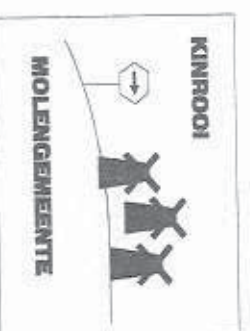
Kinrooi

Kinrooi is een plattelandsgemeente in de uiterste noord-oosthoek van onze provincie. Aan twee zijden grenst deze fusiegemeente aan Nederland. In 1971 ontstond Kinrooi uit een fusie van de vroegere gemeenten of parochies Kinrooi 3147 inwoners), Molenbeersel (3445 inw.), Kessenich (1736 inw.) en Ophoven-Geistingen (3069 inw.). Het is een fusie geweest tussen vijf min of meer evenwaardige gemeenschappen, die ieder hun eigenheid bewaard hebben in verenigingsleven, onderwijs en handel. Er is geen dominerende of centrale pool. De huidige gemeente is 5476 ha groot en telde op 1 januari 1996 11.397 inwoners.

Kinrooi is een groene gemeente: 53,6% van de oppervlakte is landbouwgrond. Daarnaast telt het grote natuurgebieden: het Vijverbroek, Koningsteen, Batven, de Goort, het Urlobroek en het Stramproyerbroek, die vaak een internationale uitstraling hebben. De lage bevolkingsdichtheid (209 inw. per km²) en de lage industrialisatiegraad hebben de landbouwoppervlakte niet aangetast. Dat deed wel de grint- en kiezeluitbating, die grote waterplassen deed ontstaan en een aanzet gaven tot recreatie en watersport.

Kinrooi is ook een molengemeente: vier windmolens, waarvan drie nog maalvaardig, en twee watermolens. Iedere brief die Kinrooi verlaat krijgt dan ook de stempel: 'Molengemeente' mee en elk jaar zijn er uitbundige molenfeesten.

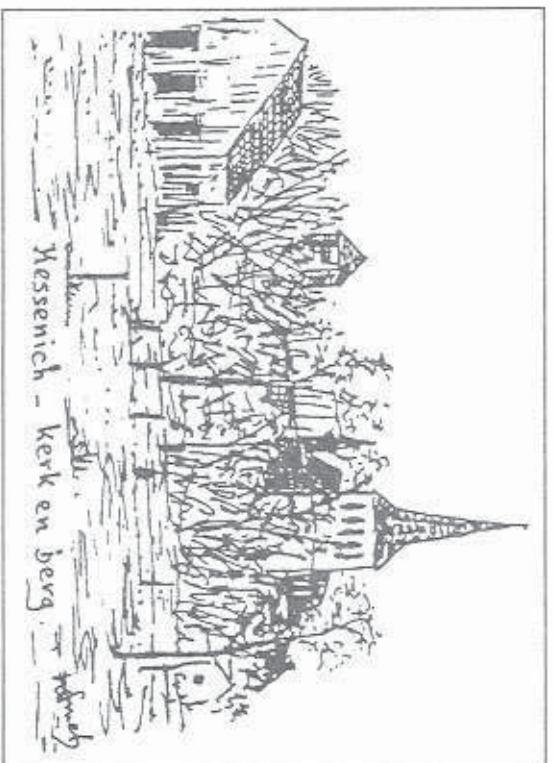
Onze jaarvergadering vindt plaats in Kessenich, het kleinste van de Kinrooier gemeenschappen, en gelegen tegen de Nederlandse grens, tegenover het bekende Thorn. We maken er even nader kennis mee.

Kessenich

Kessenich is een typisch Maasdorp en is ook het oudste van de vier deelgemeenten. De alleroudste naamgeving *Cassaniacum*, hetgeen eikenhout betekent, dateert uit de Romeinse overheersing in onze streken. Andere bronnen vermelden *Kesnic* (1102), *Cassenic* (1219), *Kesseninck* (14de eeuw) en *Kessenicht* (1644).

In de Keltische periode lag Kessenich aan de Maas. Oude Maasbeddingen zijn overal in het landschap terug te vinden. Na elke grote overstroming bleek de Maas haar bedding verlegd te hebben waardoor er naast vruchtbare gronden ook grote waterrijke gebieden ontstonden (broeken), zoals het Vijverbroek.

Het dorp Kessenich herbergt interessante **historische sites**: tegenover de neogotische Martinuskerk liggen de ruïnes van een robuuste toren, op een kunstmatige heuvel van zo'n 10 meter. Het was oorspronkelijk een **achthoekige mottoren** uit begin 12de eeuw en werd gebouwd als bescherming tegen de invallen van de woeste noorderlingen. In de 13de eeuw werd er een traptoren bijgebouwd en in de 16 eeuw werd er een mergelstenen gebouw tegen aan gebouwd met muren van 3 meter dik. Van het geheel rest op 't ogenblik alleen een ruïne. Vanaf 1986 worden er met de hulp van de Koning Boudwijnstichting conservatiewerken uitgevoerd.

Euwenlang woonden er in de heerlijkheid Kessenich adellijke families. Vanag 1155 behoorde het tot het graafschap Loon. In de 14de eeuw werd Kessenich samengevoegd met de heerlijkheid Bronshorn, later weer gescheiden en terug verenigd in 1699. Telkens gebeurde dit door huwelijken. Vanuit hun waterkasteel Borgitter regeerden de heren van Waes vrij eigenmachtig over het gebied dat ongeveer de gemeenten Kinrooi en Kessenich besloeg. In 1839 werd de provincie Limburg in twee gesplitst en werd Kessenich een grensdorp. In 1845 ontstonden Kessenich en Kinrooi als zelfstandige gemeenten.

De **Martinuskerk** is een van de merkwaardigste kerken uit het Maasland. Het onderste deel van de toren in onregelmatige maaskeien dateert uit de 10de - 11de eeuw. Het bovendeel uit mergel stamt uit de 16de eeuw. In de 19 eeuw werd de bestaande kerk afgebroken en herbouwd ronde de oude toren. Het is een driebeukige kruiskerk, van binnen kleurrijk beschilderd met symbolen uit de bijbel. De glasramen werden geschonken door baron Michiels. Het triomfkruis uit de 15de eeuw en de beelden zijn uit gepolychromeerd hout. Ook de doopvont is uit de 15de eeuw. Aan de ingang van de kerk liggen nog twee kapitelen uit de 13de eeuw, afkomstig uit de oude kerk.

Er zijn ook enkele merkwaardige kapellen in Kessenich: de **grafkapel Michiels** uit de 19de eeuw, boven op de grafkelder van deze adellijke familie en de **Natinxkapel** uit 1876. Verder zijn er in de kerkmuur de grafstenen van Guido van Malsen en zijn echtgenote, graven van de heerlijkheid in 1636, ingemetseld.

De **kasteelmolen Borgitter** is een onderslag watermolen op de Ifter, die echter sinds 1950, door

droogte.

Groot enthousiasme was er toen we de zeldzame paarsstelige russula vonden. De king rond Hugo werd steeds kleiner. Iedereen wilde de paddestoel eens voelen, bekijken met de loep, ruiken en zelfs proeven. Mooi om zien! Een cursist had zelfs enkele chemicaliën bij zich, waar we later dankbaar gebruik van maakten om enkele soorten te determineren, met de hulp van Hugo uiteraard.

Verder wandelend in de richting van het park "het Hamel" troffen we verschillende opvallende soorten aan:

- de radijsvaalhoed: ruikt erg naar radijs en smaakt bitter
- de bieststukzwam, door Hugo midden doorgesneden en dan onmiskenbaar
- de gesteelde lakzwam, zeldzame, prachtige paddestoel
- de kostgangerboleet, groeiend op een aardappelbovist als parasiet

Een waardige afsluiter van de wandeling was de rupsendoder, een frisse heldere oranje paddestoel, parasiterend op larven en poppen van vlinders in de grond, waarbij alle weefsels van de insecten worden vervangen door het mycelium van de zwam. De volledige lijst van de 57 waargenomen paddestoelen volgt hierna. Ondanks de langdurige droogte is het toch een groot succes, wat maar bewijst dat ook dicht bij huis voldoende materiaal en soorten aanwezig zijn.

WA

Alfabetische lijst van de gedetermineerde soorten

Aardappelbovist *	Kaneelkleurige melkzwam *
Berkenboleet *	Kastanjeboleet
Berkenzwam	Kostgangerboleet
Bieststukzwam	Krulzoom *
Bittere kaaszwan	Kussenvormige houtzwam
Brandnetelklokje	Meniezwammetje *
Breedplaat wortelzwam	Oranjerood (mos)trechtertje
Bruine fluweelboleet	Paarse eikenhoutzwam
Bundelcollybia	Paarsstelige russula
Dennenmoorder	Parelsmaniet *
Dennervoetzwam	Plooirokinkezwam
Duifrusula	Plooivoetstuitzwam *
Eftenbankje *	Radjsvaalhoed *
Fopzwam	Rechte koraalzwam
Gazon vlekplaat	Rimpelende bloedzwam
Geelwitte russula	Roestbruin kogelzwammetje
Gele korstzwam *	Roodporie houtzwam
Gele ringboleet	Rupsendoder
Gele trilzwam	Ruwstelige inktzwam
Gesteelde lakzwam	Scherpe collybia
Gewone zwavelkop *	Schorsbreker *
Grijze korstzwam	Schotel russula
Grijze trilzwam	Spoelvoetcollybia
Grote stinkzwam	Takruitertje
Hazenpootje	Waaierje
Heksenboter	Zwartpurperen russula
Hertenzwam *	Zwavelzwam
Hoekig schorsschijfje *	

Vormingsexcursie Paddestoelen 12 oktober '97

Plaats Kaulille Lozerheide

Gids: Jean Vangrinsven

Deelnemers: 16

Weer: fris, mistig, later helder 14°

Een verschil in de aankondiging in Erica en in de Likona nieuwsbrief zorgde voor enige verwarring over het aanvangsuur. Om 9.45 u leidde Jean de wandeling in: de Lozerheide is eigendom van Waters en Bossen en is ongeveer 250 ha groot, waarna men onmiddellijk op pad trok, waarschijnlijk omwille van de frisse temperatuur.

Algauw moesten we vaststellen dat er van de traditionele paddestoelen (met hoed en steel), niet veel te vinden waren. Vandaar dat Jean en Hugo vooral belagd werden met klein spul, wat dan ook weer geen problemen voor beiden opleverde. De intussen beroemde pijpknots-zwam werd al vrij snel gevonden en een nog pril begin van de grote viltinktzwam. De smeertwortelmycena was vrij algemeen op de overall voorkomende smeewortel: een mooi witte zwam, die iedereen van dichtbij wou bekijken.

We wandelden langs de viskweekvijvers met veel beekpunge, en ontdekten een groot exemplaar van de vliegenschwam. Hilariteit was er toen Jean een klein exemplaar van dichtbij wilde bekijken, diep in een gracht die met water gevuld was en hij er net niet in wou vallen. Een paddestoelenexcursie behoeft niet altijd een stijve bedoening te zijn, maar kan best gezellig en plezierig zijn.

Een ernstige discussie kwam er over enkele gevonden exemplaren. Was het een nevelzwam of een knotsvoetrechtterzwam ? Boeken werden opengeslagen, loepen bijgehaald, geproefd, betast, geroken en vergelijkingen gemaakt. De slotom luidde uiteindelijk toch nevelzwam.

De klok was intussen niet blijven stilstaan en terugwandeland ontdekten we nog de koningsmantel en de grote vaalhoed. Einde van een mooie wandeling met 58 gedetermineerde soorten !

Willy Adriaens

Alfabetische lijst van de gedetermineerde soorten

De 14 soorten uit de lijst van Lummen gemerkt met *, en verder:

Bladknotsjes	Helmmycena
Bloedrode russula	Honingzwam
Botrycollybia	Ijsvingertjes
Bundelmycena	Kerntilzwam
Cudoniella accularis	Knolparasolzwam
Donzige melkzwam	Knotsvoetrechtterzwam
Draadsteelmycena	Koningsmantel
Eikenbladzwammetje	Kopergroenzwam
Elzenbundelzwam	Larvendoder
Elzennaucoria	Nevelzwam
Gele hoorntjes	Oranje dropzwam
Gele knolamaniet	Paarse korstzwam
Gele schijfjes	Pijpknotszwam
Geschubte inktzwam	Platte tonderzwam
Grauwe satijnzwam	Rode zwavelkop
Grote vaalhoed	Smeewortelmycena
Grote viltinktzwam	Spekzwordestzwam

lesgevers. Zover men dat nu kan beoordelen, blijkt het een enorme meevaller te zijn en is het uiteindelijk een welgekome uitbreiding en verjonging van het kader geworden.

Maar ook deze cursussen betekenen geen eindpunt. Op zaterdag 7 februari 1998 start(en) in Bokrijk de volgende cursus(sen) in centraal Limburg. Een eerste cursus gaat weer door van 9 tot 12u15, een tweede, bij voldoende belangstelling, van 13u30 tot 16u45. De prijs blijft onveranderd op 5.900 BF met een korting van 500 BF voor de houders van een jongerenpaspoort, werklozen en brugpensioneerden. Inschrijven gebeurt door het storten van het cursusbedrag op rekeningnummer 404-3076041-29 van het Centrum voor Natuur- en Milieu-educatie, Ommeganckstraat 20, 2018 Antwerpen. Alle inschrijvingen verder bij Els Bijmens of Rik Libot in het Groene Huis te Bokrijk, tel 011/23 27 66

Ook hier wordt weer aan eenieder gevraagd de nodige ruchtbaarheid aan deze cursus te geven in je eigen omgeving, vriendenkring of vereniging. Gebruik hiervoor de kleine affiche die je verder in deze Erica vindt.

In de verdere toekomst van 1998 worden er nog twee cursussen georganiseerd : een in West- en een in Oost-Limburg, allebei vanaf oktober.

Cursus Bosbeheer en Natuurontwikkeling

Deze cursus gaat door in samenwerking met het Educatief Bosbouwcentrum Groenendaal (EBG). Naast een algemene inleiding tot de bosbouw en de bossector komen ook bosbescherming, faunabeheer, vegetatiekunde, natuurtechnisch bosbeheer en bosbeheersplannen uitgebreid aan bod in de lessen.

De excursies gaan door in de bossen van Meeuwen-Gruitrode, Zoersel, Zoniën, De Zwarte Beek en de Voerstreek. In totaal zijn er 11 activiteiten waarvan 6 binnenlessen (9 - 16 u), 3 dagexcursies, 2 gecombineerde (les en excursie), telkens op zaterdag. Data: 7/3, 14/3, 21/3, 28/3, 18/4, 25/4, 9/5, 16/5, 6/6, 13/6, 20/6

Plaats: Bosmuseum Gerhagen, Zavelberg 10 te 3980 Tessenderlo

Prijs: 6000 BF, leden van de Vlaamse Bosbouwvereniging (VBV) en leden Centrum Privé Bosbouw (CPB) en leden Pro Silva 5.500 BF, Natuurgidsen CVN en oud-cursisten EBG 4.500 BF, studenten en werklozen 4.000 BF.

Magie en Volksgeleef rond plant en dier

Natuurgids Mien Verdingh vertelt op drie opeenvolgende donderdag-avonden, op 5, 12 en 19 maart over oude volksgebruiken en volksgeleef in het Groene Huis te Bokrijk.

Toegangsprijs per avond is 100 BF. Gelieve vooraf in te schrijven (voor 27 februari '98) bij CVN-Limburg, Groene Huis, Bokrijk (Els Bijmens) Tel 011/ 23 27 66

Groene formulier

Tussen alle andere informatie vind je in deze Erica ook weer het bekende groene formulier. Met de uitgebreide gegevens die julie daar allen op invullen, wil onze voorzitter de provinciale instanties ervan overtuigen dat de Limburgse Natuurgidsen een onvervangbare rol op milieueducatief vlak spelen in Limburg. En, zeer belangrijk voor onze werking, hieraan gekoppeld wil hij diezelfde instanties ervan overtuigen om gul te zijn in de toekenning van de subsidies.

Deze gegevens zijn van zeer groot belang om onze vraag voor steun aan de provincie te staven, zeker nu het contract met vaste administratieve kracht verlengd werd. Laat ons alles weten wat je ook maar op milieueducatief gebied in het voorbije jaar gedaan hebt, hoe gering dit ook zou geweest zijn. Aan de achterkant van het formulier vragen we ook om de mogelijke activiteiten voor 1998 in te vullen. Wij gebruiken deze gegevens ook om onze werking te verdedigen, maar ook om jullie activiteiten meer bekendheid te geven. Wij zorgen o.a. voor publicatie in de pers. Ook worden ze in de NAL-krant afgedrukt waardoor we 4000 lezers bereiken. Zeker niet vergeten dus!

Wandelkalender 1998

Op de jaarvergadering zal ook de nieuwe wandelkalender voorgesteld worden. In deze uitgave worden alle natuurwandelingen gebundeld die ons doorgegeven worden. De kalender, uitgegeven door de provincie, wordt verspreid via de gemeentelijke VVV's, bibliotheken, provinciale centra en toeristische attractiepolen.

Deze kalender bevat natuurlijk alleen de wandelingen die aan de coördinator gemeld werden. Voor een zo volledig mogelijk overzicht van wat er op natuur-educatief vlak in Limburg te beleven valt is het dus van groot belang dat al je wandelingen tijdig aan Rik Libot in het Groene Huis gemeld worden.

Milieuprijs provincie

Voor de tweede maal reikte de provincie de Provinciale Natuur- en Milieuprijs uit. Na Herman Sourbron vorig jaar, viel de keuze dit jaar op Marc Roskams, voormalig ingenieur bij "Waters en Bossen". Terecht vinden wij. Ir Roskams is een van de pioniers van de milieubescherming in Limburg. Hij heeft zowat de heidegebieden gered in onze provincie. De Mechelse Heide, de Teut en de Tenhaagdorenhede werden onder zijn impuls door de staat verworven. Ik leerde hem kennen toen hij ons in het raam van de cursus natuurgids rondleidde in de Teut te Zonhoven. Ik herinner mij nog duidelijk dat hij op een bepaald moment zijn boeiende uiteenzetting onderbrak, en met een "Ik heb ze vaak genoeg verwittigd" met grote passen wegstapte, terwijl hij een omvangrijk boek uit zijn zak trok om een automobilist te verbaliseren die met de wagen het reservaat, zijn heide, was binnengereden. Marc Roskams zorgde ook voor een der eerste bezoekerscentra, nl. het Heidemuseum te in de Mechelse Heide.

Laatste nummer Erica van deze jaargang, dat betekent dus dat er ook weer een stortingsformulier in zit. Op het formulier staat nog 150 fr als aanbevolen storting voorgedrukt, maar eigenlijk komen we daar helemaal niet meer mee toe. We hebben de prijs 12 jaar lang onveranderd kunnen laten. 200 fr zou zowat beter passen. Mogen we daar een beetje op rekenen?

Cursus zoogdieren te Genk (februari - september)

In 1995 startte de Zoogdieren Werkgroep van het JNM met het project zoogdiereninventarisatie van Vlaanderen. Het was toen reeds 10 jaren geleden dat dit gedaan werd en sindsdien was er al het een en het ander veranderd. Soorten waren opgekomen (muskusrat) en anderen waren achteruitgegaan (waterspitsmuis), maar in welke mate en hoe het met de andere soorten zat wasver van geweten. In 1998 verschijnt de eerste voorlopige uitgave en in 2000 de definitieve verspreidingsatlas van de zoogdieren in Vlaanderen.

Na zekere tijd groeide het besef bij een aantal medewerkers dat er bij veel natuurliefhebbers nog steeds een tekort aan elementaire kennis over zoogdieren bestond. Hierdoor liepen we een groot deel van de gegevens mis. Door aan dit probleem iets te doen hopen we niet alleen meer gegevens en meer medewerkers te krijgen, maar als hierdoor ook de zoogdierenstudie aantrekkelijker en toegankelijker wordt gemaakt wordt, is dit een tweede pluspunt.

In 1998 organiseert de JNM afdeling Midden-Limburg daarom een cursus zoogdieren. Deze cursus staat open voor iedereen, jong en oud, ervaren natuurgids of volledige leek. Hoe gevarieerder het deelnemerspubliek, des te beter. Voor deze cursus is er geen voorkennis vereist, er wordt vanaf nul begonnen met het aanleren van begrippen, technieken en kennis. Vier maandagavonden cursus, op 9/2, 16/2, 2/3, en 9/3 telkens om 19 uur in het Heempark Genk. Drie excursies op zaterdag 25/4 (6 uur), 2/5 (20 uur) en 12/9 (19 uur) op verschillende lokaties. De prijs bedraagt 700 fr (600 fr bij voor-inschrijving).

Inlichtingen en inschrijving: Rik Brys, JNM Midden-Limburg, Wetzandstraat 7, 3600 Genk. Tel 089/36.21.40

Tenslotte...

Dit nummer is het laatste van de 25ste jaargang, het laatste van een zilveren jaargang. Willy Peumans, natuurgids van het eerste uur, begon in 1973 met een eerste contactblaadje, dat met enige regelmaat de gidsen op de hoogte bracht van de activiteiten. Maar het was vooral de betreurde Jef Leyssen die vanaf 1977 het tijdschrift uitbouwde tot een levig informatief contactblad. Toen Jef afscheid nam in 1986 heb ik het willens nilens overgenomen, op een lager pitje weliswaar. En we boeren nog steeds voort...

Mijn dank gaat naar al die mensen die me in de voorbije jaren telkens weer geholpen hebben om een nummer op poten te zetten. Het was niet altijd even gemakkelijk, job en familie vroegen om de nodige aandacht en tijd, maar het is me nog altijd gelukt om tijdig de deadline te halen, al was het ooit met een lamme voorpoot. Dank nogmaals aan iedereen !!

Mag ik tot slot aan ieder van onze gidsen mijn persoonlijke wensen voor het nieuwe jaar aanbieden: ik wens jullie de schittering van een witte wintermorgen, de frisheid van een bloemvol voorjaarsbos, de ontroering van een zonnige zomerse weide, de weemoed van een kleurig herfstbos en de vrede en de intimiteit van de Kerst-familiekring.

Theo

BIJSCHOLINGSACTIVITEITEN 1998 CHRONOLOGISCH

(georganiseerd door de Werkgroep Limburgse Natuurgidsen vzw en LIKONA)

	Datum 1998	Onderwerp	Uur	Activiteit	Plaats	Afspraakplaats	Begeleider	Gids/lesgever	Samenwerking LIKONA
III	zo 15 februari	Planten in de winter	9u00-12u30	determinatie-excursie	Hochter Bampd (Lanaken)	Kerk Neerharen	Amelie Wattez	Armand Janssen	Plantenwerkgroep
III	zo 15 maart	Planten in de winter	9u00-12u30	determinatie-excursie	Maasuijterwaarden	De Wissen (Stokkem)	Amelie Wattez	Armand Janssen	Plantenwerkgroep
XIV	do 26 maart	Insecten (kevers)	19u30-22u30	studie	Groene Huis Bokrijk	Groene Huis Bokrijk	René Martens	Luc Crèveceur	Insectenwerkgroep
XIV	zo 5 april	Insecten (kevers)	9u00-12u30	excursie	visvijvers Bokrijk	parking station Bokrijk	René Martens	Luc Crèveceur	Insectenwerkgroep
VIII	zo 19 april	Vogels	9u00-12u30	studie watervogels	Schulensbroek (Herk-de-Stad)	kerk van Schulen	Rik Libot	Rik Libot	Vogelwerkgroep
VI	zo 26 april	Geologie	8u00-17u00	excursie		afrit 32-Genoelselderen (parking Meikloke)	Paul Denis	P. Denis / F. Keijers	
VIII	zo 3 mei	Vogels	5u00-8u30	studie vroege vogels	De Maten (Genk)	parking Maten - Slagmolenstraat Genk	Rik Libot	Rik Libot	Vogelwerkgroep
XII	zo 10 mei	Voorjaarsbloei	9u00-12u30	determinatie-excursie	Elsloo (Nederland)	8u30 E314 Houthalen carpoolingparking	Els Bijnens	Hugo Vanderlinden	Plantenwerkgroep
XII	zo 17 mei	Voorjaarsbloei	9u00-12u30	determinatie-excursie	Alden Biezen (Rijkhoven-Bilzen)	parking Alden Biezen	Els Bijnens	Hilde Stulens	Plantenwerkgroep
XI	zo 24 mei	Natuurreservaten	9u00-12u30	inventarisatie-excursie	Overbroek (St. Truiden)	kerk van Gelmen	Hugo Vanderlinden	D. De Leersnijder	Plantenwerkgroep
V	zo 31 mei	Orchideeën	9u00-17u00	determinatie-excursie	St. Pietersberg	kerk van Eben	Hugo Vanderlinden	Hugo Vanderlinden	Plantenwerkgroep
I	van 5 tot 7 juni	Planten aan de kust	9u00	studie en determinatie	Nieuwpoort		Hugo Vanderlinden	Bert Berten	Plantenwerkgroep
				bijdrage 2.200 BF te storten op rek.nr. 000-1702590-46 van Bert Berten, Halveweg 45, 3600 Genk			inschrijven en betalen voor 1 mei '98		
IV	zo 14 juni	Grasland	9u00-12u30	determinatie-excursie	Schulensbroek (Herk-de-Stad)	kerk van Schulen	Leo Thomassen	Leo Thomassen	Plantenwerkgroep
IV	zo 21 juni	Grasland	9u00-12u30	determinatie-excursie	De Maten (Genk)	parking Maten - Slagmolenstraat Genk	Leo Thomassen	Leo Thomassen	Plantenwerkgroep
XI	zo 28 juni	Natuurreservaten	9u00-12u30	inventarisatie-excursie	Zwarte Beek (Lummen-Meldert)	kerk van Meldert	Hugo Vanderlinden	Rik Vandergrasen	Plantenwerkgroep
II	van 3-7 juli	Zomerbloei	6u00	studie en determinatie	Argonne WE	6u00 oprit autostrade Diepenbeek	Hugo Vanderlinden	Hugo Vanderlinden	Plantenwerkgroep
				bijdrage 3.600 BF te storten op rek.nr. 000-1702590-46 van Bert Berten, Halveweg 45, 3600 Genk			inschrijven en betalen voor 1 juni '98		
XI	zo 12 juli	Natuurreservaten	9u00-12u30	inventarisatie-excursie	De Teut (Zonhoven)	Holsteenhoeve (Holsteenweg)	Hugo Vanderlinden	Guido Pirotte	Plantenwerkgroep
X	do 27 augustus	Paddestoelen	19u30-22u30	binnenles determinatie	Groene Huis Bokrijk	Groene Huis Bokrijk	Chris Marneffe	Luc Lenaerts	Mycolim
VII	zo 13 september	Spinnen	9u00-12u30	determinatie-excursie	De Maten (Genk)	parking Maten - Slagmolenstraat Genk	Luc Crèveceur	Marc Janssen	Insectenwerkgroep
X	do 17 september	Paddestoelen	19u30-22u30	binnenles determinatie	Groene Huis Bokrijk	Groene Huis Bokrijk	Chris Marneffe	Luc Lenaerts	Mycolim
X	zo 20 september	Paddestoelen	9u00-12u30	inventarisatie-excursie	Lummen	kerk van Lummen	Chris Marneffe	Hugo Vanderlinden	Mycolim
VII	do 24 september	Spinnen	19u30-22u30	binnenles determinatie	Groene Huis Bokrijk	Groene Huis	Luc Crèveceur	Marc Janssen	Insectenwerkgroep
X	zo 4 oktober	Paddestoelen	9u00-12u30	inventarisatie-excursie	De Teut (Zonhoven)	Holsteenhoeve (Holsteenweg)	Chris Marneffe	André Vandesande	Mycolim
X	do 8 oktober	Paddestoelen	19u30-22u30	binnenles determinatie	Groene Huis Bokrijk	Groene Huis Bokrijk	Chris Marneffe	Luc Lenaerts	Mycolim
X	zo 11 oktober	Paddestoelen	9u00-12u30	inventarisatie-excursie	Lozerheide	kerk van Kaulille	Chris Marneffe	Jean Vangrinsven	Mycolim
IX	vrij 16 oktober	Mossen	19u30-22u30	binnenles determinatie	Groene Huis Bokrijk	Groene Huis Bokrijk	Paul Hubert	Jan Verstraeten	Plantenwerkgroep
IX	zo 26 oktober	Mossen	9u00-12u30	determinatie-excursie	Bosbeek (As)	(nieuwe kerk van As)	Paul Hubert	Jan Verstraeten	Plantenwerkgroep
X	do 19 november	Paddestoelen	19u30-22u30	binnenles determinatie	Groene Huis Bokrijk	Groene Huis Bokrijk	Chris Marneffe	André Vandesande	Mycolim
XIII	data nog te bepalen	Plantendeterminatie	19u30-22u30	binnenles terminologie	Groene Huis Bokrijk	Groene Huis Bokrijk	Leo Thomassen	Lily Gora	Plantenwerkgroep
XIII		Plantendeterminatie	19u30-22u30	binnenles determineren	Groene Huis Bokrijk	Groene Huis Bokrijk	Leo Thomassen	Hilde Stulens	Plantenwerkgroep
XIII		Plantendeterminatie	19u30-22u30	binnenles determineren	Groene Huis Bokrijk	Groene Huis Bokrijk	Leo Thomassen	Hilde Stulens	Plantenwerkgroep
XIII		Plantendeterminatie	19u30-22u30	binnenles determineren	Groene Huis Bokrijk	Groene Huis Bokrijk	Leo Thomassen	Bert Berten	Plantenwerkgroep
XIII		Plantendeterminatie	19u30-22u30	binnenles determineren	Groene Huis Bokrijk	Groene Huis Bokrijk	Leo Thomassen	Bert Berten	Plantenwerkgroep

II. BIJSCHOLINGSACTIVITEITEN 1998

(georganiseerd door de Werkgroep Limburgse Natuurgidsen vzw en LIKONA)

	Onderwerp	Datum 1998	Uur	Activiteit	Plaats	Afspraakplaats	Begeleider	Gids/lesgever	Samenwerking LIKONA
I	Planten aan de kust	van 5 tot 7 juni	9u00	studie en determinatie bijdrage 2.200 BF te storten op rek.nr. 000-1702590-46 van Bert Berten, Halveweg 45, 3600 Genk	Nieuwpoort		Hugo Vanderlinden	Bert Berten	Plantenwerkgroep
II	Zomerbloeiërs	van 3-7 juli	6u00	studie en determinatie bijdrage 3.600 BF te storten op rek.nr. 000-1702590-46 van Bert Berten, Halveweg 45, 3600 Genk	Argonne WE	6u00 oprit autostrade Diepenbeek	Hugo Vanderlinden	Hugo Vanderlinden	Plantenwerkgroep
III	Planten in de winter	zo 15 februari zo 15 maart	9u00-12u30 9u00-12u30	determinatie-excursie determinatie-excursie	Hechter Bampd (Lanaken) Maaswaterwaarden	Kerk Neerharen De Wissen (Stokkom)	Amelie Wattiez Amelie Wattiez	Armand Janssen Armand Janssen	Plantenwerkgroep Plantenwerkgroep
IV	Grasland	zo 14 juni zo 21 juni	9u00-12u30 9u00-12u30	determinatie-excursie determinatie-excursie	Schulensbroek (Herk-de-Stad) De Maten (Genk)	kerk van Schulen parking Maten - Slagmolenstraat Genk	Leo Thomassen Leo Thomassen	Leo Thomassen Leo Thomassen	Plantenwerkgroep Plantenwerkgroep
V	Orchideeën	zo 31 mei	9u00-17u00	determinatie-excursie	St. Pietersberg	kerk van Eben	Hugo Vanderlinden	Hugo Vanderlinden	Plantenwerkgroep
VI	Geologie	zo 26 april	8u00-17u00	excursie		afrit 32-Genoelselderen (parking Meiklokje)	Paul Denis	Paul Denis Frans Keyers	
VII	Spinnen	zo 13 september do 24 september	9u00-12u30 19u30-22u30	determinatie-excursie binnenles determinatie	De Maten (Genk) Groene Huis Bokrijk	parking Maten - Slagmolenstraat Genk Groene Huis	Luc Crèvecoeur Luc Crèvecoeur	Marc Janssen Marc Janssen	Insectenwerkgroep Insectenwerkgroep
VIII	Vogels	zo 19 april zo 3 mei	9u00-12u30 5u00-8u30	studie watervogels studie vroege vogels	Schulensbroek (Herk-de-Stad) De Maten (Genk)	kerk van Schulen parking Maten - Slagmolenstraat Genk	Rik Libot Rik Libot	Rik Libot Rik Libot	Vogelwerkgroep Vogelwerkgroep
IX	Mossen	vrij 16 oktober zo 25 oktober	19u30-22u30 9u00-12u30	binnenles determinatie determinatie-excursie	Groene Huis Bokrijk Bosbeek (As)	Groene Huis Bokrijk (nieuwe kerk van As)	Paul Hubert Paul Hubert	Jan Verstraeten Jan Verstraeten	Plantenwerkgroep Plantenwerkgroep
X	Paddesteelen	do 27 augustus do 17 september do 8 oktober do 19 november zo 4 oktober zo 11 oktober zo 20 september	19u30-22u30 19u30-22u30 19u30-22u30 19u30-22u30 9u00-12u30 9u00-12u30 9u00-12u30	binnenles determinatie binnenles determinatie binnenles determinatie binnenles determinatie inventarisatie-excursie inventarisatie-excursie inventarisatie-excursie	Groene Huis Bokrijk Groene Huis Bokrijk Groene Huis Bokrijk Groene Huis Bokrijk De Teut (Zonhoven) Lozerheide Lummen	Groene Huis Bokrijk Groene Huis Bokrijk Groene Huis Bokrijk Groene Huis Bokrijk Holstenhoeve (Holsteenweg) kerk van Kaulille kerk van Lummen	Chris Marneffe Chris Marneffe Chris Marneffe Chris Marneffe Chris Marneffe Chris Marneffe Chris Marneffe	Luc Lenaerts Luc Lenaerts Luc Lenaerts André Vandesande André Vandesande Jean Vangrinsven Hugo Vanderlinden	Mycolim Mycolim Mycolim Mycolim Mycolim Mycolim Mycolim
XI	Natuureservaten	zo 24 mei zo 28 juni zo 12 juli	9u00-12u30 9u00-12u30 9u00-12u30	inventarisatie-excursie inventarisatie-excursie inventarisatie-excursie	Overbroek (St. Truiden) Zwarte Beek (Lummen-Meldert) De Teut (Zonhoven)	kerk van Gelmen kerk van Meldert Holstenhoeve (Holsteenweg)	Hugo Vanderlinden Hugo Vanderlinden Hugo Vanderlinden	D. De Leersnijder Rik Vandergraesen Guido Pirotte	Plantenwerkgroep Plantenwerkgroep Plantenwerkgroep
XII	Voorjaarsbloeiërs	zo 10 mei zo 17 mei	9u00-12u30 9u00-12u30	determinatie-excursie determinatie-excursie	Elsloo (Nederland) Alden Biezen (Rijkhoven-Bilzen)	8u30 E314 Houthalen carpoolingparking parking Alden Biezen	Els Bijmens Els Bijmens	Hugo Vanderlinden Hilde Stulens	Plantenwerkgroep Plantenwerkgroep
XIII	Plantendeterminatie	data nog te bepalen	19u30-22u30 19u30-22u30 19u30-22u30 19u30-22u30 19u30-22u30	binnenles terminologie binnenles determineren binnenles determineren binnenles determineren binnenles determineren	Groene Huis Bokrijk Groene Huis Bokrijk Groene Huis Bokrijk Groene Huis Bokrijk Groene Huis Bokrijk	Groene Huis Bokrijk Groene Huis Bokrijk Groene Huis Bokrijk Groene Huis Bokrijk Groene Huis Bokrijk	Leo Thomassen Leo Thomassen Leo Thomassen Leo Thomassen Leo Thomassen	Lily Gora Hilde Stulens Hilde Stulens Bert Berten Bert Berten	Plantenwerkgroep Plantenwerkgroep Plantenwerkgroep Plantenwerkgroep Plantenwerkgroep
XIV	Insecten (kevers)	do 26 maart zo 5 april	19u30-22u30 9u00-12u30	studie excursie	Groene Huis Bokrijk visvijvers Bokrijk	Groene Huis Bokrijk parking station Bokrijk	René Martens René Martens	Luc Crèvecoeur Luc Crèvecoeur	Insectenwerkgroep Insectenwerkgroep